

Tähtien taikaa

(Äidinkielen 1. kurssin essee aiheesta "Harrastukseni")

Kuvittele seisovasi aukealla paikalla, kaukana kaupungin valoista. Aurinko on laskemassa länteen, ja pian näetkin, kuinka taivaalle ilmestyy yön ensimmäinen tähti. Aurinko jatkaa laskuaan, ja kun viimeisetkin säteet ovat painuneet horisontin alapuolelle, Linnunradan näkee selkeänä vanana taivaalla. Kaunista vai kuinka? Ja kaikki nuo pienet taivaan valot ovat todella kaukana. Pienuus on kuitenkin vain harhaa, sillä suuri osa noista tähdistä on todellisuudessa Aurinkoaakin suurempia, vaikka näyttävätkin Maan pinnalta pieniltä. Astronomisessa mittakaavassa meidän rakas Maapallomme ei ole edes hiekanjyvän kokoinen. Jos katsoisit Aurinkoa joltain kaukaiselta planeetalta, et luultavasti edes ajattelisi, että sen lähettyviltä löytyisi tällainen kaunis planeetta.

Pimeänä yönä näkee paljain silmin miljoonia tähtiä, mutta silloinkaan ei näe kaikkea. Kun ottaa käsiinsä kiikarit ja suuntaa ne Seulasten tähtikuvioon, seitsemän tähden sijasta näkyykään yli kaksi tusinaa. Ja kun suuntaa kaukoputken Jupiteriin, sen kuut näkyvät pieninä pisteinä planeetan ympärillä. Tähtiharrastus ei kuitenkaan ole pelkkää taivaan tuijottamista. Siitä saa eniten irti, kun antaa mielikuvituksen lentää vapaasti ja "piirtää" taivaan tähdistä omia kuvioita. Tämä voi myös auttaa muistamaan tähtikuvioiden ja jopa tähtien nimiä.

Monien tähtien tieteelliset nimet koostuvat kahdesta osasta. Ensimmäinen osa on kreikkalainen aakkonen, joka kuvaa tähden kirkkautta verrattuna muihin saman tähtikuvion tähtiin, joista alfa on kirkkain ja omega himmein. Nimen toinen osa on kyseisen tähtikuvion latinankielinen nimi. Joillain tähdillä on tämän tieteellisen nimen lisäksi myös oma, erityinen nimensä. Hyvä esimerkki tällaisista tähdistä on taivaan kirkkain tähti, Alfa Canis Majoris, tunnetummin Sirius.

Avaruudessa kiehtovinta ei kuitenkaan ole suuruus, vaan se, että siitä ei oikeastaan tiedetä paljon mitään. Ihminen voi ajatella, että tietää siitä paljon, mutta kun oikein ajattelee, kaikki se tieto koostuu suurimmaksi osaksi teorioista. Voimme varmasti sanoa vain, että kaikki nuo taivaankappaleet ovat todellisia. Emme voi tietää varmasti, mistä tuo kaikki sai alkunsa. Emme myöskään voi sanoa, miltä mikäkin tähti näyttää tällä hetkellä, sillä katsoessa avaruuteen, katsomme ajassa taaksepäin. Lähimmän tähtemme näemme sellaisena, kuin se oli noin neljä vuotta sitten, lähimmän galaksin sellaisena, miltä se näytti kaksi miljoonaa vuotta sitten. Jos jonkin tähden elinaika päättyisi nyt, emme saisi tietää sitä kuin vasta vuosien kuluttua. Lisäksi koko maailmankaikkeudesta havaittavissa olevan alueen säde on vain 13-14 miljardia valovuotta Maasta katsottuna. Kauempaa ei valo ole vielä ehtinyt saavuttaa meitä, joten emme voi tietää, kuinka kauas avaruus jatkuu havaittavan kosmisen horisontin tuolla puolen.

Tähtitaivasta katsoessa voi vapaasti käyttää mielikuvitusta. On mukavaa katsoa

tähtitaivasta ja miettiä, mitä siellä mahdollisesti on. Uteliaisuus ja tiedonjano ajavat minut ottamaan selvää faktoista ja ajan kanssa tulee lopulta kehittämään omia teorioita maailmankaikkeudesta, halusi tai ei. Taivaan katsominen sopivana yönä rentouttaa, inspiroi ja pistää ihmisen ajattelemaan asioita. Se ei kuitenkaan sovi kaikille, sillä tähtitaivas näkyy parhaiten tammikuussa ja silloin tulee lämminverisimmällekkin katsojalle kylmä pidemmällä aikavälillä. Mutta on vilukissallekin olemassa vaihtoehtoja: planetaariot ja tietokone. Mikään ei kuitenkaan voita oikeaa tähtitaivasta pimeänä tammikuun yönä.